

تفسیر حوامع الحجامع

سوره مبارکه یوسف و رعد

مرحوم شیخ طبری (رحمۃ اللہ علیہ)

ہمراہ با شرح

رضا خیری

پسرشناسه: خیبری، رضا، ۱۳۶۵، -
عنوان و نام پدیدآور: تفسیر مبارکه سوره یوسف ورعد / رضا خیبری
مشخصات نشر: قم: آیین احمد (ص)، ۱۳۹۴
مشخصات ظاهری: ۲۲۴ ص. ۷۵۰۰۰ ریال
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۹۷-۱۲-۸
وضعیت فهرست نویسی: فیبای مختصر
یادداشت: فهرستنویسی کامل این اثر در نشانی <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است
شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۹۳۹۲۴

تفسیر سوره مبارکه یوسف ورعد

مرحوم شیخ طبرسی (قدس سره) رضا خیبری

مؤسسه فرهنگی گنجینه قلم امید

(اولین مؤسسه تالیف کتاب‌های کمک درسی حوزه‌های علمیه)

ناشر: انتشارات آیین احمد (ص)
چاپ: علی
ویراستار: سید محمد موسوی مقدم و رضا فرجی اراکی
شمارگان: هزار نسخه
نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۹۴
قیمت: ۷۵۰۰ تومان
صفحه آرا: عبدالحکیم رحیمی
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۴۹۷-۱۲-۸

همه حقوق محفوظ است.

آدرس ناشر و مرکز نشر: قم، شرک ایثار، کوچه ۱۵، پلاک ۱۵ واحد ۵ انتشارات آیین احمد (همراه: ۰۹۱۳۲۵۲۰۲۹۳)

پست الکترونیکی: Aaynahmad@gmail.com

خیابان ارم، پاساژ قدس طبقة بکف پلاک ۸۸ تلفن: ۰۲۵-۳۷۷۳۷۴۰۵ فاکس: ۰۲۵-۳۷۸۳۷۶۹۶ همراه: ۰۹۱۳۲۵۲۷۵۴۶

کتابفروشی حسینی (عرضه کننده کتب «دری و کمک» «دری حوزه‌های علمیه» سراسر کشور)

فهرست مطالب:

۶	مقدمه چاپ نهم
۹	بخش اول: سوره مبارکه یوسف
۱۱	فصل اول: آیات ۱ الی ۱۷
۳۴	فصل دوم: آیات ۱۸ الی ۳۱
۵۸	فصل سوم: آیات ۳۲ الی ۴۹
۸۰	فصل چهارم: آیات ۵۰ الی ۸۲
۱۱۸	فصل پنجم: آیات ۸۳ الی ۱۱۱
۱۴۹	بخش دوم: سوره مبارکه رعد
۱۵۱	فصل اول: آیات ۱ الی ۱۳
۱۷۳	فصل دوم: آیات ۱۴ الی ۳۰
۲۰۳	فصل سوم: آیات ۳۱ الی ۴۳
۲۲۱	کتابنامه

مقدمه چاپ نهم

الحمد لله رب العالمين و صل الله على محمد ﷺ و آله الطاهرين و لعنة الله على اعدائهم اجمعين من الآن الى يوم الدين.

قرآن دریای حکمت است که غواصان به اعماق آن دسترسی ندارند، نوری است که تلالؤ آن رو به خاموشی نمی رود، خورشید معرفت است که تاریکی به آن راه ندارد، چشمه علم است که دانشمندان، از آن سیر نمی گردند. راهی است که رهروان آن گمراه نمی شوند، قرآن کتاب زندگی است، که هر آیه آن گلبانگ معرفت اند، آئین بندگیست، که پارسایان را به معراج عبودیت می رساند.

قرآن کتاب داستان نیست اما زیباترین داستانها را برای هدایت بشر بیان نموده و یکی از زیباترین داستانهای قرآنی، داستان یوسف پیامبر است. چرا که خداوند آن را با اسلوبی بدیع و لسانی فصیح و زیباترین شرح و بلیغترین الفاظ و عالیتین و عمیقترین معانی بیان نموده است. داستان از خواب یوسف علیهِ السلام شروع می شود و با تعبیر آن به پایان می رسد از هجران و جدایی پدر از فرزندش شروع می شود و با وصال به پایان می رسد از گرفتاری یوسف علیهِ السلام در قعر چاه شروع می شود و با نشستن بر تخت بادشاهی به پایان می رسد. با حسادت برادران شروع می شود و با پشیمانی آنها به پایان می رسد.

داستان یوسف علیهِ السلام زیباست، چرا که بیانگر مبارزه حق و باطل است مبارزه عشق و نفرت، مبارزه امیال رذیله انسانی با انوار نورانی الهی؛ مبارزه آبادانی و قحطی، مبارزه صدق و کذب، مبارزه خوبی ها و بدی ها.

داستان یوسف علیه السلام، داستان فرازاها و فرودهاست. داستان غلامی است که از قعره چاه به مقام پادشاهی می‌رسد. داستان همسر عزیز مصر است که به خاک ذلت می‌نشیند. داستان برادران حسود است که نادم و پشیمان می‌شوند. داستان عزیز شدن مومنان و ذلیل شدن طاغیان. و در یک نگاه، داستان یوسف علیه السلام، داستان کنعان و مصر، آبادانی و قحطی، قعره چاه و تخت شاهی، هجران و وصال، نفرت و عشق، خواب و بیداری، بدی و خوبی‌هاست.

بی‌شک قهرمان بی‌مانند این داستان یوسف پیامبر است که نه هجران پدر صبر و قرار را از او گرفت و نه قعر چاه و زندان او را بی‌تاب کرد و نه توطئه‌های زنان مصر، پرده عصمت او را درید و نه ثروت و مقام او را فریب داد و نه خطای برادران او را به فکر انتقام انداخت. او پیامبری از انبیای الهی و فرزند صالحی از نسل ابراهیم علیه السلام بود که در هنگام سختی صبر پیشه کرد و در خلوت، خدا را از یاد نبرد و در اوج قدرت، از رسالت خود غفلت نکرد. بی‌شک یوسف علیه السلام اسوی خوبی برای پرهیزکاران، و الگوی کاملی برای حاکمان و صاحبان قدرت است.

تفسیر جوامع الجامع از تفاسیر ادبی و لغوی قرآن، اثر ابوعلی فضل بن حسن طبرسی رحمه الله دانشمند شیعه ایرانی می‌باشد که در قرن ۶ هجری بعد از تألیف تفسیر مجمع البیان و الکافی الشافی توسط ایشان به رشته تحریر درآمده است. از ویژگی‌های این تفسیر اختصار و حذف مطالب زائد است که از گذشته به عنوان تفسیری مفید و مختصر در حوزه‌های علمیه تدریس می‌شده و اکنون نیز از کتاب‌های درسی حوزه است.

هدف از تألیف کتابی که پیش روی شماست رفع مشکلات و غوامض تفسیر گرانسنگ جوامع الجامع می‌باشد و سعی بر این بود با بیانی ساده و در عین حال موجز این هدف حاصل گردد.

در کتاب شریف جوامع الجامع، تفسیر چند آیه پشت سرهم ذکر شده و به

همین جهت دانشجو در درک مطلب به زحمت زیادی می‌افتاد در این مجموعه برای سهولت مطالعه، تفسیر هر آیه به همراه شرح موجز عبارت در پائین آن آورده شده است که امیدوارم مورد استفاده طالبین علم قرار بگیرد.

در پایان از همه عزیزانی که در تدوین این اثر ما را یاری نمودند علی الخصوص برادر فاضلم جناب حجت الاسلام آقای سید محمد موسوی مقدم و شاگردان عزیزم آقایان بهرام بلازفاف، امید رفعی، سید امین اله موسوی و محمد رضا قنبری و اکبر زرجام نهایت تقدیر و تشکر را دارم

والسلام علیکم و رحمة الله و برکاته

رضا خیبری

فروردین ۱۳۹۴ ه.ش

سال دولت و ملت، همدلی و هم‌زبانی